

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานบริหารข้อมูล
ตามร่างกฎหมายปราบปรามการฟอกเงิน

นายชัยวัฒน์ บำงตระกูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2539

ISBN 974-633-764-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17465515

OFFICE OF INFORMATION ANALYSIS'S AUTHORITY UNDER
DRAFT LAW ON ANTI-MONEY LAUNDERING

Mr. CHAIWAT BUNGTRAKUL

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partail Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-764-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานบริหารข้อมูลตามร่าง
กฎหมายปราบปรามการฟอกเงิน

โดย

นายชัยวัฒน์ บ่างตระกูล

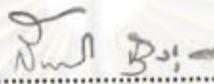
ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

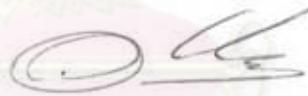
รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส

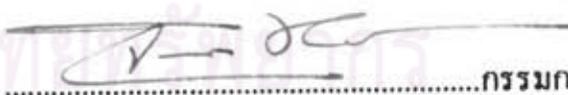
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ คร.สันติ อังสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการ
(คร.จirnติ หะวานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ คร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ชาติชาย สุทธิกลม)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชั้ววัฒน์ บ้างตระกูล : อำนวยการที่ของสำนักงานบริหารข้อมูลตามร่างกฎหมายปราบปราม
การฟอกเงิน (OFFICE OF INFORMATION ANALYSIS'S AUTHORITY UNDER DRAFT
LAW ON ANTI-MONEY LAUNDERING) อ.ที่ปรึกษา : รศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส,
252 หน้า. ISBN 974-633-764-5

ความมุ่งหมายในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เพื่อที่ศึกษาและวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการปกปิดหรือ เปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด พ.ศ. . . .
โดยมุ่งประเด็นไปที่อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานบริหารข้อมูล ทั้งอำนาจของทางสำนักงานและอำนาจ
ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานบริหารข้อมูล ผู้เขียนได้เสนอแนะในส่วนที่ผู้เขียนเห็นว่า
ยังขาดอยู่หรือมีความจำเป็นที่จะต้องมี คณะกรรมการอุทธรณ์เพื่อมีการตรวจสอบและถ่วงดุลในการปฏิบัติ
งานของสำนักงานบริหารข้อมูล อีกทั้งได้วิเคราะห์ถึงความจำเป็นที่ควรมีการจัดตั้งกองทุนของสำนักงาน
เปรียบเทียบกับ การให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

นอกจากนี้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เปรียบเทียบกฎหมายปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศ
และประเทศไทย และความจำเป็นที่ต้องมีอำนาจและหน้าที่ควบคู่กันไป ในกฎหมายปราบปรามการฟอกเงิน
ของประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C770071: MAJOR LAW

KEY WORD: OFFICE OF INFORMATION ANALYSIS'S AUTHORITY/MONEY LAUNDERING
CHAIWAT BUNGTRAKUL : OFFICE OF INFORMATION ANALYSIS'S AUTHORITY
UNDER DRAFT LAW ON ANTI-MONEY LAUNDERING : THISIS ADVISOR : ASSO.
PROF. VIRAPHONG BOONYOBHAS, LL.M. 252 pp. ISBN 974-633-764-5

The crim of this thesis is to study and analysis. Draft Act on Anti-Money-Laundering Law B.E.

This thesis focus on the power and duty of office of information analysis's. The power of officers under colour of office about information. The author has been provided with regard to be short of or in case of necessity appeal committees in or der to practice about check & balance of office of information analysis's. It is essential that should be established funds's office compare with becoming the properties of states.

Moreover, this thesis had compared with the law of foreign and Thailand anti-money-laundering and it is essential that office of information analysis should have both power and duty for better enforcing of Anti-Money-Laundering Law of Thailand.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....-.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*Viraphong Boonyobhas*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Viraphong Boonyobhas*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากท่านผู้ทรง
คุณวุฒิหลายท่าน ได้แก่ ท่านรองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์
ต่อการวิจัยนี้ด้วยตลอดมา ผู้เขียนจึงขออน้อมระลึกถึงความกรุณาและกราบขอบพระคุณ
มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่าน ศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และท่านคณะกรรมการอีก 3 ท่าน ได้แก่ ท่านอาจารย์
ดร.จิรนิติ หะวานนท์ ท่านอาจารย์รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ และท่าน
ผอ.ชาติชาย สุทธิกลม ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบ และตรวจสอบ
ความถูกต้องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการ
ศึกษาวิชานิติศาสตร์อยู่บ้าง และอาจเป็นแนวทางที่ให้ผู้สนใจ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
วิทยานิพนธ์นำไปประกอบการพิจารณาได้ตามสมควร

นายชัยวัฒน์ บ่างตระกูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	6
1.2 สภาพความสำคัญของปัญหา	9
1.2.1 การแก้ไขปัญหาด้วยมาตรการกฎหมาย	9
1.2.2 ความจำเป็นของกฎหมายฟอกเงิน	11
1.2.3 ความจำเป็นในการกำหนดความผิดอาญารฐาน เกี่ยวกับการฟอกเงินในประเทศไทย	12
1.3 แนวความคิดสมมุติฐานของการวิจัย	15
1.4 วัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา	16
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยและวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ...	17
บทที่ 2 มาตรการปราบปรามการฟอกเงิน	19
2.1 ความหมายของการฟอกเงิน การฟอกเงินคืออะไร	19
2.2 รูปแบบของการฟอกเงิน วิธีการฟอกเงิน	20
2.3 แหล่งที่มาของการฟอกเงิน	22
2.4 สถานที่สำหรับการฟอกเงิน	24
2.5 มาตรการปราบปรามการฟอกเงิน	26
2.6 กฎหมายเกี่ยวข้องกับฟอกเงินของต่างประเทศ	31
2.7 การหลบซ่อนเงิน	42
2.8 มาตรการการดำเนินการเพื่อป้องกันการปราบปราม การฟอกเงินของไทย	46

บทที่ 3 สำนักงานบริหารข้อมูล	58
- ประเทศวิตเซอร์แลนด์	58
- ประเทศอังกฤษ	61
- ประเทศฝรั่งเศส	64
- ประเทศลักซิมเบิร์ก	65
- ประเทศอิตาลี	65
- ประเทศออสเตรเลีย	66
- ประเทศสหรัฐอเมริกา	68
- สารสำคัญบางประการที่คล้ายคลึงกันของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการฟอกเงินในประเทศต่างๆ	69
3.1 บทบาทของสำนักงานบริหารข้อมูลในมาตรการปราบปราม	71
3.1.1 Fin CEN	74
3.1.2 NCIS	81
3.1.3 AUSTRAC	83
3.2 ลักษณะขององค์กร	87
3.3 อำนาจหน้าที่	89
3.3.1 การเข้าถึงข้อมูล	91
3.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	93
3.3.3 การบังคับใช้กฎหมายกับข้อมูล	97
3.3.4 การอัปเดตชั่วคราว	99
บทที่ 4 อำนาจหน้าที่ของศูนย์บริหารข้อมูลในประเทศไทย	104
4.1 อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการต่อข้อมูล	108
4.1.1 อำนาจในการเข้าถึงข้อมูล	109
4.1.1.1 วิธีสอบสวนพิเศษ	110
4.1.1.2 วิธีการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อยื่นคำร้องขอให้ ทรัพย์สันตกเป็นของแผ่นดิน.....	113
4.1.2 หน้าที่ในการวิเคราะห์ข้อมูล	118

	หน้า
4.1.3 การขยับยั้งธุรกรรม	126
4.2 อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด	
ต่อความผิดมูลฐาน	128
4.2.1 อำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐาน	129
4.2.2 การอายัดชั่วคราว	134
4.2.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอุทธรณ์	140
4.2.4 การยื่นขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน	144
บทที่ 5 บทสรุปและเสนอแนะ	146
1. สรุป	146
2. ข้อเสนอแนะ	149
รายการอ้างอิง	155
ภาคผนวก	158
ประวัติผู้เขียน	252

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย